

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2023/706

av den 30 mars 2023

om ändring av förordning (EU) 2022/1369 vad gäller förlängning av efterfrågeminskingsperioden för åtgärder för att minska efterfrågan på gas samt förstärkning av rapporteringen om och övervakningen av deras genomförande

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 122.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Rådets förordning (EU) 2022/1369 ⁽¹⁾ syftar till att frivilligt, och vid behov obligatoriskt, minska unionens efterfrågan på gas, underlätta påfyllning av gaslagringsanläggningar och säkerställa bättre beredskap mot eventuella ytterligare försörjningsavbrott. Förordning (EU) 2022/1369 antogs på grundval av artikel 122.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) mot bakgrund av den överhängande gasförsörjningskris som följde av Rysslands provocerade och omotiverade invasion av Ukraina i februari 2022 och unionens behov av att reagera med tillfälliga åtgärder i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna.
- (2) Enligt förordning (EU) 2022/1369 skulle medlemsstaterna göra sitt yttersta för att minska sin gasförbrukning med 15 % under perioden från och med den 1 augusti 2022 till och med den 31 mars 2023. För det fall att de frivilliga åtgärderna för att minska efterfrågan visade sig vara otillräckliga för att hantera risken för en allvarlig försörjningsbrist gavs rådet, på förslag av kommissionen, befogenhet att tillkännage unionsberedskap, vilket skulle utlösa en skyldighet till obligatorisk minskning av efterfrågan. Under de senaste månaderna har medlemsstaterna arbetat aktivt och vidtagit åtgärder som syftar till att, i en anda av solidaritet, minska sin respektive efterfrågan på gas med 15 %. Detta har redan lett till en faktisk minskning av efterfrågan på gas i hela unionen med mer än 15 %, från augusti 2022 till januari 2023.
- (3) Betydande problem kvarstår dock när det gäller att trygga energiförsörjningen. Den globala situationen på gasmarknaden har inte förbättrats sedan februari 2022, och unionen fortsätter att förlita sig på en viss volym rysk gas för att tillgodose sin totala efterfrågan på gas, trots den efterfrågeminskning som uppnåts genom förordning (EU) 2022/1369. Inskränkningar i unionsmedborgarnas möjligheter att efterfråga energi har kunnat undvikas under det senaste året tack vare effektiva åtgärder för påfyllning av lagren och minskad efterfrågan. Elva medlemsstater ligger dock fortfarande på nivån för tidig varning och en medlemsstat på beredskapsnivån i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 ⁽²⁾. Eftersom gaspriserna fortsatt är exceptionellt höga och eftersom den globala försörjningssituationen inte har förbättrats sedan augusti 2022, då förordning (EU) 2022/1369 antogs, finns det ett brådskande behov av att förlänga de åtgärder som bidrog till att begränsa krisen, särskilt genom en fortsatta minskning av efterfrågan. Ett stopp för åtgärderna för att minska efterfrågan

⁽¹⁾ Rådets förordning (EU) 2022/1369 av den 5 augusti 2022 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (EUT L 206, 8.8.2022, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 (EUT L 280 28.10.2017, s. 1).

skulle medföra förändringar i den för tillfället stabila men lättföränderliga situation som unionen hittills har uppnått och skulle undergräva dess motståndskraft när det gäller att hantera trolig framtida utveckling, såsom ett fullständigt stopp för rysk import. Det är därför av största vikt att även fortsättningsvis förhindra att unionen exponeras för gasbrist och hög prisvolatilitet.

- (4) På grund av den betydande minskningen av importen av gas från ryska rörledningar under det senaste året har unionens kapacitet att fylla på lagren för närvarande minskat avsevärt, även jämfört med den situation som rådde sommaren 2022. Trots det faktum att energikrisen började 2022, kunde unionen ändå importera cirka 60 miljarder kubikmeter gas från Ryssland för att fylla lagringsanläggningar under det året, inklusive genom transitering via gasledningen NordStream 1. Under sommaren 2022 avbröt dock Ryssland gasleveranserna genom den rörledningen, som i september 2022 skadades av sabotage i en sådan omfattning att den för närvarande inte kan användas för att transportera gas och inte heller kommer att kunna göra det inom överskådlig framtid. Med beaktande av den nuvarande nivån på gasimporten via rörledning kommer unionen endast att erhålla högst 20 miljarder kubikmeter import från ryska rörledningar, förutsatt att denna otillförlitliga import inte avbryts helt och hållet. Därför finns det en allvarlig risk för att unionen drabbas av gasbrist under vintern 2023–2024.
- (5) Dessa allvarliga svårigheter förvärras av ett antal ytterligare risker och nya faktorer, bland annat en återhämtning av efterfrågan på flytande naturgas (LNG) i Asien som minskar tillgången på gas på den globala gasmarknaden, väderförhållanden som på senare tid har försämrats ytterligare, vilket påverkar vattenkraftslagringen och kärnkraftsproduktionen på grund av låga vattennivåer, ny teknisk utveckling som ökar nivån av osäkerhet kring tillgången till befintlig kärnenergiproduktion och som kräver ökad användning av gaseldad kraftproduktion, och ytterligare möjliga avbrott i gasförsörjningen, inbegripet ett fullständigt stopp för gasimporten från Ryssland.
- (6) Dessa ihållande och nya allvarliga problem påverkar unionens möjligheter att tillgodose efterfrågan på gas, särskilt förutsättningarna att snabbt och effektivt fylla på underjordiska lagringsanläggningar inför vintern 2023–2024, och att uppnå balans mellan tillgång och efterfrågan under vintern 2023–2024.
- (7) I enlighet med förordning (EU) 2022/1369 har kommissionen gjort en översyn av den förordningen och resultatet sammanfattades i en rapport som kommissionen lade fram för rådet. I rapporten analyseras olika scenarier, med respektive utan en förlängning av insatserna för att minska efterfrågan enligt förordning (EU) 2022/1369, inbegripet en förlängning med sju månader från april till oktober 2023, en förlängning med åtta månader från augusti 2023 till mars 2024 och en förlängning med ett år från april 2023 till mars 2024. I rapporten dras slutsatsen att lagringsnivåerna, utan en fortsatt minskning av efterfrågan, endast skulle uppgå till 69 miljarder kubikmeter i slutet av oktober 2023, vilket är betydligt lägre än det mål på 90 % (89,4 miljarder kubikmeter) för den 1 november som fastställs i förordning (EU) 2017/1938, och att lagren skulle vara helt uttömda i februari 2024.
- (8) När det gäller de olika scenarier som bedöms i rapporten skulle lagren, vid en förlängning med sju månader från april till oktober 2023, vara tillräckliga i slutet av sommaren 2023 (95 miljarder kubikmeter i slutet av oktober 2023, vilket innebär att målet på 90 % uppnås). Eftersom efterfrågan på gas, även under normala vintrar, är dubbelt så hög som under sommaren, skulle lagringsanläggningarna vara nästan helt uttömda i slutet av vintern 2023–2024 (9 miljarder kubikmeter i slutet av mars 2024). Detta innebär extremt allvarliga problem med försörjningstryggheten och gör det mycket svårt att fylla lagringsanläggningarna tillräckligt inför påföljande vinter. Vid en förlängning med åtta månader från augusti 2023 till mars 2024 skulle lagringsanläggningarna fyllas för långsamt och därmed uppgå till endast 80 miljarder kubikmeter i slutet av oktober 2023, vilket är betydligt lägre än målet, och lagringsnivåerna skulle sjunka till under 30 % i slutet av vintern 2023–2024 (under 28 miljarder kubikmeter), vilket skulle orsaka allvarliga problem med försörjningstryggheten och göra det svårt att fylla lagringsanläggningarna tillräckligt inför den påföljande vintern. Endast vid en förlängning med ett år, med en fortsatt minskning av efterfrågan på 15 % från april 2023 till mars 2024, skulle lagringsnivåerna motsvara lagringsmålet på 90 % den 1 november och uppgå till 89,4 miljarder kubikmeter senast den 1 november 2023, och medlemsstaterna skulle därvid vara på rätt spår med hänsyn till en tryggad gasförsörjning för vintern 2023–2024, med 43 miljarder kubikmeter i lager på unionsnivå i slutet av mars 2024.

- (9) Mot bakgrund av dessa scenarier dras i rapporten slutsatsen att en fortsatt minskning av efterfrågan med 15 % under en tolv månadersperiod fram till slutet av mars 2024 är nödvändig för att säkerställa att medlemsstaterna kan uppfylla det lagringsmål på 90 % som fastställs i förordning (EU) 2017/1938, vilket är absolut nödvändigt för att trygga gasförsörjningen, och för att förhindra eventuella försörjningsgap under vintern 2023–2024.
- (10) Även om medlemsstaterna har möjlighet att besluta vilka åtgärder som lämpar sig bäst för att säkerställa att lagringsmålen uppnås, kan detta inte åstadkommas utan åtgärder för att minska efterfrågan. I rapporten dras slutsatsen att gasvolymerna på marknaden är otillräckliga för att uppfylla denna skyldighet i alla medlemsstater. Detta innebär att inte alla medlemsstater har fysisk kapacitet att fylla lagringsanläggningarna till tillräckliga nivåer, vilket därmed leder till allvarliga problem för gasförsörjningstryggheten senast i slutet av vintern 2023–2024.
- (11) Rapporten visar också att det krävs en minskning av gasförbrukningen som står i proportion till den som föreskrivs i förordning (EU) 2022/1369 under perioden 1 april 2023–31 mars 2024. Den förlängda minskning som krävs skulle motsvara en minskning med 15 % för perioden 1 april 2023–31 mars 2024 jämfört med referensperioden 1 april 2017–31 mars 2022. Förlängningen av åtgärderna för att minska efterfrågan och förlängningen av minskningsperioden skulle också ge marknaden flexibilitet att begränsa volatiliteten i gaspriserna och förhindra pristoppar såsom de som kunde iakttas 2022.
- (12) Med tanke på den nuvarande strama balansen mellan tillgång och efterfrågan kan även ett måttligt avbrott av gasförsörjningen få dramatiska konsekvenser för gasmarknaden och förorsaka allvarlig och bestående skada för ekonomin och för unionsmedborgarna. Skyldigheten att fylla på gaslagren gäller, såvida inte en krissituation på regional nivå eller unionsnivå tillkännages i enlighet med förordning (EU) 2017/1938. Därför skulle ett plötsligt avbrott på 10 % av importen via gasledningar till unionen antingen leda till att drastiska isolerade åtgärder införs för medlemsstaterna för att uppfylla sin lagringsskyldighet eller till att ett nödläge förklaras på regional nivå eller unionsnivå, såvida inte den frivilliga samordnade minskningen av efterfrågan fortsätter. En sådan förlängd samordnad minskning av efterfrågan i alla medlemsstater i en anda av solidaritet är avgörande för att på ett effektivt sätt och med minsta möjliga marknadsstörningar fylla på lagren, vilket fortfarande är absolut nödvändigt för att trygga gasförsörjningen inför vintern 2023–2024.
- (13) Förlängningen av förordning (EU) 2022/1369 utgör en nödatgärd som svar på ihållande och nya allvarliga svårigheter i energiförsörjningen som medför en risk för överhängande kris och som kräver en anpassning av perioden för minskning av efterfrågan på gas, både för att förlänga den frivilliga minskningen av efterfrågan på gas och för att säkerställa möjligheten att tillkänna unionsberedskap och utlösa motsvarande obligatoriska minskning av efterfrågan på gas efter mars 2023.
- (14) Den nuvarande krisen utsätter hela unionen för risker för energibrist och höga energipriser. Eftersom unionen är en inre marknad skulle gasbrist i en medlemsstat få allvarliga konsekvenser i alla andra medlemsstater genom fysisk försörjningsbrist på gas, prisvolatilitet eller störningar i industriedjorna till följd av eventuella inskränkningar för vissa industrisektorer i en medlemsstat. Dessutom kan alla medlemsstater, i en anda av solidaritet, bidra till att fortsätta att minska risken för energibrist och begränsa volatiliteten i gaspriserna genom att minska sin efterfrågan. De positiva effekterna av denna anda av solidaritet har ökat avsevärt under det senaste året i och med utvecklingen av ny sammanlänkningskapacitet i öst och ytterligare importkapacitet för LNG som på ett bättre sätt kopplar samman medlemsstater med anläggningar för återförgasning av LNG, antingen fysiskt eller virtuellt. Fortsatta samordnade åtgärder som vidtas på unionsnivå för att minska efterfrågan skulle därför gynna alla medlemsstater genom att minska risken för mer betydande inverkan på deras ekonomier.
- (15) Behovet av att agera är brådskande eftersom säsongen för att fylla på gaslagringsanläggningarna börjar i april. Med hänsyn till de ihållande och nytillkomna allvarliga problem som beskrivs ovan skulle underlåtenhet att förlänga den samordnade minskningen av efterfrågan i tid före påfyllningen av lagringsanläggningarna få omedelbara konsekvenser för möjligheterna att fylla på lagringsanläggningarna, för marknadsförutsättningar som påverkar försörjningstryggheten och för prisvolatiliteten.

- (16) Enligt artikel 122.1 i EUF-fördraget kan rådet på förslag av kommissionen i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till den ekonomiska situationen, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor, särskilt på energiområdet. Mot bakgrund av ovanstående överväganden utgör den nuvarande krisen när det gäller försörjningen med gas, som är en energiprodukt, en sådan situation. En tillfällig förlängning och riktade ändringar av förordning (EU) 2022/1369 är därför nödvändiga för att hantera den rådande situationen i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna. Det är därför motiverat att ha artikel 122.1 i EUF-fördraget som rättslig grund för den här förordningen.
- (17) Bestämmelserna i förordning (EU) 2022/1369 om erkännande av särskilda nationella omständigheter vid en obligatorisk minskning av efterfrågan som utlöses av unionsberedskap bör fortsätta att gälla. Medlemsstaterna har även i fortsättningen möjlighet att tillfälligt begränsa den obligatoriska minskningen av efterfrågan när en medlemsstat står inför en elkris, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941⁽³⁾. Ett sådant scenario kan innebära en begränsning som står i proportion till en betydligt ökad användning av gas för elproduktion, som krävs för att i betydande utsträckning exportera mer el till en angränsande medlemsstat, på grund av exceptionella omständigheter såsom låg tillgång till vattenkraft eller kärnkraft i den berörda medlemsstaten, eller i den angränsande medlemsstat till vilken betydligt mer el exporteras. Denna begränsning bör inte överstiga den gasvolym som motsvarar den ovannämnda ytterligare exporten. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till denna begränsning när de rapporterar sin gasförbrukning uppdelad per sektor.
- (18) Medlemsstater som inför betydande åtgärder för utfasning av fossila bränslen genom att byta från kol till gas inom fjärrvärme bör ha möjlighet att dra av dessa gasvolym från sin skyldighet att minska efterfrågan, förutsatt att dessa gasvolym direkt kan tillskrivas bytet från kol till gas.
- (19) Medlemsstaterna bör minst varannan månad och senast den 15:e dagen i påföljande månad via Eurostat rapportera till kommissionen om sin gasförbrukning. För att tillhandahålla uppdaterade siffror uppmuntras medlemsstaterna att rapportera sin gasförbrukning så att den efterfrågeminskning som uppnåtts varje månad kan bedömas. Om unionsberedskap tillkännages bör rapporteringen ske månadsvis. I syfte att få till stånd mer välriktade åtgärder för att minska efterfrågan och förbättra övervakningen av gasförbrukningen, uppmuntras medlemsstaterna att i sin rapportering inkludera en fördelning av gasförbrukningen per sektor, inbegripet gastillförseln för el- och värmeproduktion, gasförbrukningen inom industrin och gasförbrukningen inom hushåll och tjänster, i enlighet med de definitioner och statistiska konventioner som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008⁽⁴⁾.
- (20) I enlighet med förordning (EU) 2022/1369 ska kommissionen genomföra en översyn på grundval av detta, och kommissionen har rätt att föreslå en förlängning av tillämpningsperioden för den förordningen. För att ta hänsyn till den ytterligare förlängningen av tillämpningsperioden för förordning (EU) 2022/1369 bör ett nytt datum för översyn fastställas till den 1 mars 2024.
- (21) De förlängda och ändrade åtgärderna för att minska efterfrågan bör vara tillfälliga och fortsätta att gälla till slutet av vintern 2023–2024. På grundval av den nya översyn som ska genomföras senast den 1 mars 2024 bör kommissionen vid behov kunna föreslå en förlängning av perioden för tillämpning av åtgärderna.
- (22) Denna förordning bör träda i kraft den 1 april 2023 för att säkerställa en fortsatt minskning av efterfrågan med 15 % under en 12-månadersperiod från den 1 april 2023 till den 31 mars 2024 och för att göra det möjligt för ekonomiska aktörer, medlemsstaterna och kommissionen att vidta de åtgärder som krävs för att uppnå detta mål.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG (EUT L 158, 14.6.2019, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304, 14.11.2008, s. 1).

- (23) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (24) Förordning (EU) 2022/1369 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av förordning (EU) 2022/1369

Förordning (EU) 2022/1369 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska punkterna 5 och 6 ersättas med följande:

”5. *referensgasförbrukning*: volymen av en medlemsstats genomsnittliga gasförbrukning under referensperioden; för medlemsstater där gasförbrukningen ökade med minst 8 % under perioden 1 april 2021–31 mars 2022 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen under referensperioden, avses med *referensgasförbrukning* endast volymen av gasförbrukning under perioden 1 april 2021–31 mars 2022.

6. *referensperiod*: perioden mellan den 1 april 2017 och den 31 mars 2022.”

2. Artikel 3 ska ersättas med följande:

”Artikel 3

Frivillig minskning av efterfrågan

Medlemsstaterna ska göra sitt yttersta för att under perioden 1 april 2023–31 mars 2024 minska sin gasförbrukning med minst 15 % jämfört med sin genomsnittliga gasförbrukning under perioden 1 april 2017–31 mars 2022 (*frivillig minskning av efterfrågan*). Artiklarna 6, 7 och 8 ska tillämpas på dessa åtgärder för frivillig minskning av efterfrågan.”

3. I artikel 5 ska punkt 2 ersättas med följande:

”2. För tillämpningen av obligatorisk minskning av efterfrågan ska, under hela tiden som unionsberedskapen gäller, gasförbrukningen i varje medlemsstat under perioden 1 april 2023–31 mars 2024 (*minskningsperioden*) vara 15 % lägre jämfört med dess referensgasförbrukning. Eventuella minskningar av efterfrågan som medlemsstater uppnått under perioden innan unionsberedskapen tillkännagavs ska beaktas för den obligatoriska minskningen av efterfrågan.”

4. I artikel 5 ska följande punkt läggas till:

”6a. En medlemsstat får justera den referensgasförbrukning som används för beräkningen av målet för den obligatoriska minskningen av efterfrågan enligt punkt 2 med den ökade volymen av gasförbrukning som följer av bytet från kol till gas inom fjärrvärme, om denna ökning är minst 8 % under perioden 1 augusti 2023–31 mars 2024 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen under referensperioden och i den mån denna ökning direkt kan tillskrivas bytet.”

5. I artikel 8 ska punkt 1 ersättas med följande:

”1. Den behöriga myndigheten i varje medlemsstat ska övervaka genomförandet av åtgärderna för att minska efterfrågan på sitt territorium. Medlemsstaterna ska minst varannan månad och senast den 15:e dagen i påföljande månad rapportera till kommissionen om sin gasförbrukning (i terajoule, Tj). Om unionsberedskap tillkännages i enlighet med artikel 4.1 ska rapporteringen lämnas månadsvis.

Medlemsstaterna får i sin rapportering inkludera uppgifter om gasförbrukningen uppdelat per sektor, inbegripet gasförbrukningen för följande sektorer:

- a) Gastillförsel för el- och värmeproduktion.
- b) Gasförbrukning inom industrin.
- c) Gasförbrukning inom hushåll och tjänster.

Vid tillämpningen av denna punkt ska de definitioner och statistiska konventioner som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 (*) gälla.

Gruppen för samordning av gasförsörjningen ska bistå kommissionen i övervakningen av den frivilliga och obligatoriska minskningen av efterfrågan.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304, 14.11.2008, s. 1)."

6. I artikel 9 ska datumet "den 1 maj 2023" ersättas med "den 1 mars 2024".
7. I artikel 10 ska andra stycket ersättas med följande:
"Den ska tillämpas till och med den 31 mars 2024."

Artikel 2

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2023.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 30 mars 2023.

På rådets vägnar
J. ROSWALL
Ordförande